

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 73/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Mojмира Mamojku a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Martinou Hopferovou, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co 300/2015 z 22. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2018 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 300/2015 z 22. septembra 2016 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa pred všeobecnými súdmi domáhala v procesnom postavení žalobkyne od žalovanej (Slovenskej republiky, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky) náhrady škody spôsobenej dražbou (konanou 27. apríla 2007), konkrétne nesprávnym úradným postupom súdneho exekútora pri vykonaní exekúcie predajom nehnuteľnosti, v dôsledku čoho Okresný súd Košice I (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 26 Er 2094/05 z 2. júla 2007 neschválil príklep nehnuteľnosti (rodinného domu so záhradou) sťažovateľke. Sťažovateľka v dražbe uhradila najvyššie podanie za nehnuteľnosť vo výške 36 630,49 €. Nehnuteľnosť mala v úmysle následne odpredať, a na ten účel uzavrela 11. júna 2007 na nehnuteľnosť zmluvu o budúcej kúpnej zmluve za kúpnu cenu 139 414,46 € (ďalej len „zmluva o budúcej zmluve“). Zmluva o budúcej zmluve v dôsledku neschválenia príklepu exekučným súdom nemohla byť realizovaná, a preto si sťažovateľka žalobou uplatnila nárok na náhradu škody a ušlého zisku vo výške 102 992, 71 €.

3. Sťažovateľka podala žalobu na okresnom súde 28. októbra 2010. Okresný súd žalobu rozsudkom sp. zn. 15 C 294/2010 z 29. marca 2012 (ďalej len „v poradí prvý rozsudok okresného súdu“) zamietol, proti čomu sa sťažovateľka odvolala. Krajský súd v poradí prvý rozsudok okresného súdu uznesením sp. zn. 2 Co 184/2012 z 13. júna 2013 (ďalej len „zrušujúce uznesenie krajského súdu“) zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Okresný súd vrátenú vec rozhodol rozsudkom sp. zn. 15 C 294/2010 z 3. marca 2015 (ďalej len „v poradí druhý rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu znova zamietol, proti čomu podala sťažovateľka opäť odvolanie. Následne rozhodol krajský súd tak, že v poradí druhý rozsudok okresného súdu napadnutým rozhodnutím v merite veci potvrdil. Dovolanie podané ako reakcia na napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 56/2017 z 21. júna 2018 procesne odmietnuté ako neprípustné.

4. V podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka namieta, že krajský súd v zrušujúcom uznesení krajského súdu jednoznačne konštatoval, že *„existuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a protiprávnym konaním súdneho exekútora“*, čo vyvodil zo skutočnosti, že exekútor pri vykonaní dražby porušil viaceré ustanovenia zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. V nadväznosti na to sťažovateľka očakávala, že okresný súd sa bude po vrátení veci na ďalšie konanie zaoberať už iba ustálením výšky škody a ušlého zisku. Následne okresný súd doplnil dokazovanie, ktoré podľa názoru sťažovateľky *„neprinieslo také skutkové zistenia, ktoré by mali viesť k inému rozhodnutiu“*. Sťažovateľka trvá na tom, že *„jedinou a priamou príčinou, kvôli ktorej nebol schválený príklep... bol nesprávny procesný postup súdneho exekútora“* a krajský súd nemal pri vydaní napadnutého rozhodnutia dôvod odkloniť sa od prv vysloveného právneho názoru v zrušujúcom uznesení krajského súdu.

5. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vo veci samej vyslovil porušenie v záhlaví tohto rozhodnutia označených práv napadnutým rozhodnutím, aby napadnuté rozhodnutie zrušil, vec mu vrátil na ďalšie konanie, aby sťažovateľke priznal finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a náhradu trov konania.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

11. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd doplnil dokazovanie na základe odôvodnenia zrušujúceho uznesenia krajského súdu. V zrušujúcom uznesení krajského súdu je okrem toho, na čo poukazuje sťažovateľka, a teda že podľa názoru krajského súdu existuje príčinná súvislosť medzi vznikom škody a konaním súdneho exekútora, vyslovené aj usmernenie bližšie sa zaoberať otázkou skúmania úmyslu pri uzatváraní zmluvy o budúcej zmluve, pretože skúmanie finančnej situácie kupujúceho môže byť „*podporný dôkaz pre skutočnosť, či bol úmysel zo strany [redacted] nehnuteľnosť skutočne kúpiť alebo, či išlo len o vykonštruovanú zmluvu o budúcej zmluve pre účely uplatnenia náhrady ušlého zisku*“.

12. Okresný súd preto vo v poradí druhom rozsudku okresného súdu poukazuje na to, že žalobkyňa si chcela účast'ou na dražbe spojenou s následným predajom nehnuteľnosti „*vylepšiť svoju finančnú situáciu*“. Podľa svedeckej výpovede kupujúci „*[n]ehnutel'nosť videl len z ulice, dnu sa pozrieť nebol*“. Manželka kupujúceho tiež videla nehnuteľnosť len „*zvonku*“. Zamestnanec súdneho exekútora potvrdil, že sťažovateľka uvádzala, že „*chce nadobudnúť nehnuteľnosť pre seba*“. Dražby sa zúčastnili iba dvaja záujemcovia – sťažovateľka a pán [redacted]. Pán [redacted] ešte pred začiatkom dražby od draženia odstúpil. Všeobecná hodnota predmetu dražby bola stanovená súdnym znalcom Ing. Teodorom Bačom na základe znaleckého posudku č. 4/2006 na 36 630 € (teda za túto cenu sťažovateľka nehnuteľnosť napokon vydražila, pozn.). Kúpna cena v zmluve o budúcej zmluve bola približne 4-násobne vyššia (139 414 €). Podľa zmluvy o budúcej zmluve sa následná kúpna zmluva mala uzatvoriť najneskôr do 30. septembra 2007 (teda 5 mesiacov

od vydraženia nehnuteľnosti podľa svedeckej výpovede v dezolátnom stave). Sťažovateľka v úradnom zázname z 19. septembra 2007 vyhlásila, že „*chcela dom dokončiť a používať na trvalé bývanie pre seba*“. Okresný súd tiež poukázal na to, že „*budúci kupujúci, ktorý platil spoločne s manželkou úver za byt, v ktorom býval, nevedel jednoznačne vysvetliť, prečo prejavil vôľu za štvornásobne vyššiu cenu kupovať ďalšiu nehnuteľnosť*“. Rodičia budúceho kupujúceho paradoxne čestne vyhlásili, že ich syn s manželkou ich požiadal o finančnú výpomoc približne 16 600 € na kúpu nehnuteľnosti, o ktorú mal vážny záujem, pretože toho času mali druhé malé dieťa a chceli si „*riešiť väčšie bývanie*“. Podporne a v kontexte už uvedeného okresný súd vyjadril pochybnosť o skutočnom (resp. zavŕšenom) úmysle zmluvných strán zmluvy o budúcej zmluve z hľadiska, že „*jedným z pojmových znakov zmluvy o budúcej zmluve ... je práve právo oprávnenej zmluvnej strany domáhať sa v lehote jedného roka, po uplynutí doby dohodnutej v zmluve o budúcej zmluve, vyhlásenia vôle toho, kto bol povinný budúcu zmluvu uzavrieť, aby toto vyhlásenie bolo nahradené súdnym rozhodnutím... takéto ustanovenia zmluva o budúcej zmluve neustanovuje*“.

13. Okresný súd v závere v poradí druhého rozsudku okresného súdu uviedol, že „*[n]erešpektovanie zákonom predpísaného postupu súdnym exekútorom malo za následok neschválenie príklepu súdom. Povinný zaplatil pohľadávku oprávnenému a žalobkyni bolo vrátené najvyššie podanie. Pridruženie sa ďalšej (už súdnym exekútorom nezapríčinenej) skutočnosti, zaplataenie pohľadávky povinným oprávnenému, viedlo k tomu, že najvyššie podanie bolo žalobkyni vrátené a dôvod exekúcie odpadol.*“.

14. Krajský súd sa v napadnutom rozhodnutí podľa § 387 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Civilný sporový poriadok“) v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením v poradí druhého rozsudku okresného súdu. K sťažovateľkou namietanému odklonu od dôvodov uvedených v zrušujúcom uznesení krajského súdu do istej miery zmätočne uviedol, že komparujúc zrušujúce uznesenie krajského súdu a v poradí druhý rozsudok okresného súdu bolo existenciu príčinnej súvislosti medzi nezákonným postupom súdneho exekútora a vznikom škody pred doplnením dokazovania ešte predčasné konštatovať. Uvedené vnieslo do sporu príležitosť tvrdiť, že krajský súd nerešpektoval svoj predošlý právny názor. Takéto tvrdenie však nie je pravdivé, pretože konštatovanie, že „*nerešpektovanie zákonom predpísaného postupu*

súdny exekútorom malo za následok neschválenie príklepu“, vo v poradí druhom rozsudku okresného súdu nechýba (a ústavný súd naň v bode 13 tohto rozhodnutia poukazuje). Krajský súd v napadnutom rozhodnutí argumentoval iba a len na podporu vecne správneho v poradí druhého rozsudku okresného súdu (porovnaj § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku), a to síce kontraproduktívne, nič to však nemení na tom, že vecne sa s v poradí druhým rozsudkom okresného súdu v plnom rozsahu stotožnil. Tiež to nič nemení na tom, že odôvodnenie v poradí druhého rozsudku okresného súdu je založené na skúmaní úmyslu sťažovateľky (jednak ako účastníčky dražby a tiež ako strany uzatvárajúcej zmluvu o budúcej zmluve) nadobudnúť neoprávnený prospech z nárokovania si náhrady škody z nezrealizovanej zmluvy o budúcej zmluve. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že okresný súd i krajský súd po doplnení dokazovania spochybnili poctivý úmysel sťažovateľky vo veci a v nadväznosti na to neposkytli právnu ochranu zneužitiu práva. Aj z ústavnej sťažnosti je na prvý pohľad zrejmé, že sťažovateľka pred ústavným súdom bez morálnych zábran presadzuje priznanie náhrady škody a ušlého zisku, a to vychádzajúc z rozdielu medzi absolútne neplatne dohodnutou kúpnu cenou v zmluve o budúcej zmluve a sumou, za ktorú nehnuteľnosť vydražila (citovaný v poradí druhý rozsudok okresného súdu: *„V časti dohodnutej kúpnej ceny je zmluva o budúcej zmluve zo dňa 11. 6. 2007 absolútne neplatná.“*). Navonok prejavuje nespokojnosť s odklonom od predošlého právneho názoru krajského súdu, ku ktorému nedošlo, a absolútna neplatnosť základu uplatneného nároku jej neprekáža. Za uvedenej situácie ústavný súd vníma úsilie sťažovateľky o spochybnenie právneho posúdenia veci v napadnutom rozhodnutí ako pokus o sofistikované odôvodnenie nespravodlivosti.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2020

Mojmír Mamojka
predseda senátu